

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 8Tos/7/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8122010142
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 03. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marián Sninský
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:8122010142.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mariána Sninského a členov senátu Mgr. Iva Maruščáka a JUDr. Moniky Halkociovej, na neverejnom zasadnutí konanom dňa 31.03.2022, v trestnej veci odsúdeného B. Z. pre zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona /ďalej len Tr. zák./ a iné, o sťažnosti odsúdeného proti uzneseniu Okresného súdu Prešov sp. zn. 5PP/9/2022 zo dňa 22.02.2022 takto

rozhodol:

Podľa § 194 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku z r u š u j e uznesenie Okresného súdu Prešov sp. zn. 5PP/9/2022 zo dňa 22.02.2022 v celom rozsahu.

Podľa § 415 ods. 1 Trestného poriadku v spojení s § 66 ods. 1 písm. b) Tr. zák. odsúdeného B. Z., nar. XX.XX.XXXX N. C., trvale bytom C., S. S.Ň. XXXX/XX, prechodne bytom C., S. S. XX, t. č. v Ústave na výkon väzby a Ústave na výkon trestu odňatia slobody Prešov, podmiennečne p r e p ú š ť a z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Bardejov sp. zn. 2T/61/2020 zo dňa 15.07.2020 vo výmere 3 (troch) rokov.

Podľa § 68 ods. 1 Tr. zák. u r č u j e skúšobnú dobu na 3 (tri) roky.

Zároveň podľa § 68 ods. 1 Tr. zák. nad odsúdeným n a r i a ě u j e probačný dohľad vo výmere 1 (jedného) roka.

Podľa § 68 ods. 1, § 51 ods. 4 písm. k) Tr. zák. odsúdenému u k l a d á povinnosť spočívajúcu v príkaze zamestnať sa v skúšobnej dobe alebo uchádzať sa preukázateľne o zamestnanie.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením okresný súd rozhodol výrokom v znení: odsúdený B. Z., nar. XX.XX.XXXX N. C., trv. bytom C., S. S. XXXX/XX, prechodne bytom C., S. S. XX, t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v Ústave na výkon väzby a Ústave na výkon trestu odňatia slobody Prešov, podľa § 66 ods. 1 písm. b) Tr. zák. sa žiadosť odsúdeného B. Z., nar. XX.XX.XXXX N. C., o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody v trvaní 3 (tri) roky, uloženého mu rozsudkom Okresného súdu Bardejov, sp. zn. 2T61/2020 zo dňa 15.07.2020, právoplatným 15.07.2020, ktorým bol uznaný vinným zo zločinu podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zák. a zločinu podľa § 201 ods. 1 Tr. zák. a pre výkon tohto trestu bol zaradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia podľa § 48 ods. 2 písm. a) Tr. zák., zamietla.

Proti tomuto uzneseniu, v zákonom stanovenej lehote, podal odsúdený sťažnosť, ktorú následne písomne odôvodnil. Vytýkal okresnému súdu, že de facto úplne vylúčil možnosť jeho nápravy či podmiennečného prepustenia, keď podľa názoru odsúdeného, odkazujúc na odporúčanie ministrov Rady Európy, možnosť podmiennečného prepustenia by mala byť otvorená všetkým odsúdeným, a to v záujme zníženia škodlivých účinkov väzenia a kritériá by na to nemali byť príliš prísne, ale realistické a mali by

byť vykladané tak, aby táto možnosť bola otvorená všetkým odsúdeným splňujúcim minimálne záruky vedenia riadneho života v budúcnosti.

Na základe podanej sťažnosti preskúmal Krajský súd v Prešove, ako nadriadený súd, v zmysle ustanovenia § 192 ods. 1 Trestného poriadku /ďalej len Tr. por./ správnosť výroku napadnutého uznesenia, proti ktorému sťažovateľ podal sťažnosť, ako aj konanie tomuto výroku napadnutého uznesenia predchádzajúce a zistil, že sťažnosť je dôvodná.

Z odôvodnenia napadnutého uznesenia vyplýva, že podľa prvostupňového súdu, aj keď formálne podmienky pre podmienené prepustenie odsúdeného prítomné sú, materiálne podmienky na jeho prepustenie nie sú, aj keď sa odsúdený správal slušne počas výkonu trestu, keď bol jedenkrát disciplinárne odmenený za dlhodobé pozitívne plnenie pracovných povinností a nebol disciplinárne potrestaný, nemal evidované kladné poznatky. Podľa názoru súdu prvého stupňa to, že odsúdený si plnil povinnosti, bolo skôr preto, že sa prispôbil výkonu trestu, aj keď v minulosti nebol vo výkone trestu. Súd prvého stupňa odkazujúc na to, že odsúdený počas väzby predstieral ochorenie, z čoho potom vyvodil záver, že výkon trestu u odsúdeného nebol úplne bezproblémový, aj keď na druhej strane uzavrel, že odsúdený počas výkonu trestu, okrem vyššie uvedeného, sa správal slušne. Súd prvého stupňa poukazoval aj na to, že odsúdený na počiatku roku 2018 vykonal trest povinnej práce a aj napriek tomu, v priebehu roka 2018 do januára 2020, mal vydierať maloleté dievča tým, že od nej žiadal peniaze rôznym spôsobom, a to aj násilím, ktorá v tej dobe bola jeho priateľkou. Z uvedeného okresný súd učinil záver, že za takého stavu nie je možné vyhovieť návrhu odsúdeného tak, ako na to poukazoval odsúdený, keďže tento odsúdený má sklony k páchaniu trestnej činnosti, a to dokonca závažnej trestnej činnosti a z predchádzajúceho života odsúdeného dospel k záveru, že nie je možné od odsúdeného očakávať, že povedie v budúcnosti riadny život.

Nadriadený súd sa s názorom súdu prvého stupňa nestotožnil.

Z obsahu spisového materiálu, ako aj zo samotného napadnutého uznesenia vyplýva, že sťažovateľ so zápočtom väzby od 27.01.2020 do 29.07.2020 vykonal trest odňatia slobody, ktorý na základe schválenej dohody o vine a treste mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Bardejov sp. zn. 2T/61/2020 zo dňa 15.07.2020 vo výmere 3 rokov. Pre jeho výkon bol podľa § 48 ods. 2 písm. a) Tr. zák. zaradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Keďže výkon trestu nastúpil odsúdený z väzby, začiatok výkonu trestu odňatia slobody sa mu počíta od 27.01.2020.

Podmienky, ktoré musia byť splnené pre to, aby mohol byť odsúdený z výkonu trestu odňatia slobody podmienenčne prepustený, upravuje ustanovenie § 66 ods. 1 písm. b) Tr. zák.. Podľa tohto ustanovenia súd môže odsúdeného podmienenčne prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život a ak ide o osobu odsúdenú za zločin po výkone dvoch tretín uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienečného trestu odňatia slobody.

Je potom zrejmé, že zákonom požadovanú časť trestu, teda jeho dve tretiny, vykonal 27.01.2022, čím splnil formálnu podmienku týkajúcu sa možnosti podmienenčného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody.

Pokiaľ ide o materiálne podmienky, prvou je, že odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a správaním preukázal polepšenie, a druhou je, že môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život.

Prvá materiálna podmienka sa viaže na správanie odsúdeného vo výkone trestu odňatia slobody a jej plnenie preukazuje príslušný ústav na výkon trestu v hodnotení odsúdeného (§ 62 zák. č. 475/2005 Z. z. o výkone trestu odňatia slobody). S ohľadom na povahu a účel tohto právneho inštitútu je odôvodneným úsudok, že o takomto polepšení môže okrem iného svedčiť, ak odsúdený riadne a zodpovedne plní povinnosti, ktoré vo výkone trestu pre neho vyplývajú z právnych predpisov, ak dodržiava ústavný poriadok a stanovený režim, plní pokyny príslušníkov Zboru väzenskej a justičnej

stráže, dodržiava zásady slušného správania, iniciatívne spolupracuje a plní program zaobchádzania, dodržiava povinnosti a zákazy obsiahnuté v zákone o výkone trestu odňatia slobody a vo vyhláske, ktorou sa vydáva Poriadok výkonu trestu a pod.

Plnenie druhej materiálnej podmienky súd objasňuje a skúma komplexnejšie. Posudzuje všetky okolnosti súvisiace s osobou odsúdeného, jeho osobné a charakterové vlastnosti, celkový postoj k spoločenským normám, prostredie, v ktorom žil, celý doterajší život, povahu a charakter trestnej činnosti, pre ktorú je vo výkone trestu s cieľom, či všetky tieto skutočnosti umožňujú prijať prognózu, že v prípade prepustenia na slobodu povedie riadny život, t. j. život v súlade s právnymi, morálnymi a etickými normami spoločnosti.

Po preskúmaní obsahu spisu odvolací súd zistil, že materiálne podmienky u odsúdeného B.H. Z. sú splnené. Všetky uvedené okolnosti je totiž nutné posudzovať v ich vzájomných súvislostiach a nie izolovane, ako to v preskúmvanej veci urobil súd prvého stupňa. Len tak je totiž možné spoľahlivo posúdiť, či aktuálne správanie sa odsúdeného a plnenie jeho povinností vo výkone trestu odňatia slobody nie je len vonkajším prejavom jeho prispôsobenia sa prostrediu ústavu na výkon trestu, ale je výrazom skutočných zmien jeho osobnosti odôvodňujúcich nádej, že v budúcnosti povedie riadny život.

V tomto smere krajský súd poukazuje na to, že odsúdený B. Z. je vo výkone trestu odňatia slobody prvýkrát a okrem aktuálne vykonávaného trestu v minulosti bol za prečin postihnutý miernejším alternatívnym trestom, trestom povinnej práce, ktorú už vykonal, pričom išlo o trestné konanie vedené proti menovanému ako proti mladistvému.

Pokiaľ totiž ide o trestnú minulosť odsúdeného, bol rozsudkom Okresného súdu v Bardejove dňa 28.09.2017, vedeným pod sp. zn. 2T/135/2017, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 28.09.2017, uznaný vinným pre prečin podielníctva podľa § 231 ods. 1 písm. a) Tr. zák., no bol mu ešte ako mladistvému uložený relatívne mierny trest, a to trest povinnej práce v trvaní 40 hodín, ktorý navyše už vykonal dňa 15.01.2018 a hľadá sa na neho, ako by nebol odsúdený. Jeho trestná minulosť teda nenasvedčuje, že by išlo o páchatel'a s výraznejším sklonom k páchaniu trestnej činnosti.

Stabilný kritický postoj odsúdeného k jeho predmetnej trestnej činnosti je zrejmý nielen z ľútosti prejavenej na verejnom zasadnutí, ale aj z priznania sa k trestnému činu a z prijatia trestu v dohode o vine a treste uzavretej s prokurátorom, ako aj z priebehu výkonu trestu vrátane aktuálneho stavu vyplývajúceho z výsluchu odsúdeného pred súdom prvého stupňa. Takýto prístup, podľa názoru odvolacieho súdu, vytvára priaznivú mieru očakávania, že od odsúdeného možno očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, najmä, že sa bude vyhýbať páchaniu trestnej činnosti.

Z hodnotenia ústavu na výkon trestu odňatia slobody pritom vyplýva, že odsúdený nastúpil do výkonu trestu z väzby, ktorú vykonával od 30.01.2020 v ÚVV a ÚVTOS Prešov. Len v úvode obmedzenia osobnej slobody, a to počas výkonu väzby, mal evidovaný negatívny poznatok týkajúci sa zákazu predstierať ochorenie, ktorý bol ale vyriešený už na základnej úrovni, a to príslušným referentom režimu, pričom po prijatých opatreniach odsúdený pokračoval v dodržiavaní ústavného poriadku a denného režimu. Z obdobia pôsobenia samotných prostriedkov výkonu trestu odňatia slobody je už odsúdený hodnotený výlučne priaznivo ako odsúdený, ktorý nemá evidované žiadne disciplinárne tresty, jeho správanie a vystupovanie bolo na požadovanej úrovni, k plneniu svojich povinností pristupoval zodpovedne, konflikty nevyvolával, authority rešpektoval. Po právoplatnom rozhodnutí súdu bol umiestnený dňa 02.09.2020 do oddelenia výkonu trestu s miestom výkonu služby v Sabinove Ústavu na výkon väzby a Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Prešov, kde mu bola v minimálnom stupni strážená stanovená diferenciatná skupina „B“, pričom prispôsobenie sa na podmienky výkonu trestu odňatia slobody v ústave prebiehalo bez nedostatkov. Všetky povinnosti vyplývajúce z ústavného poriadku a denného režimu dodržiaval, nedovolenéj činnosti sa nedopúšťal. V interpersonálnej oblasti sa problémy nevyskytli, pokyny ústavného personálu vykonával bez komentárov. Osobné veci udržiaval v poriadku, hygienické návyky má osvojené. Zúčastňoval sa na celoustavných činnostiach, bol členom sociálno-psychologickej výcvikovej skupiny a aktívnym členom šachového a stolnotenisového krúžku. Pracovne bol dlhodobo zaradený na nestráženom pracovisku v ústave s dohľadom pri výrobe komponentov pre automobilku, pričom jeho pracovná morálka a prístup boli hodnotené kladne do tej miery, že bol disciplinárne odmenený pochvalou za dlhodobé pozitívne plnenie pracovných povinností a ústav odporučil podmienene ho prepustiť s dohľadom.

V tomto kontexte potom porušenie interných noriem v režimovej oblasti, ktoré bolo základom zamietavého rozhodnutia okresného súdu, vyznieva len ako ojedinelé menej zásadné vybočenie z vyšie dvojročného príkladného správania sa odsúdeného, ktorý bol disciplinárne odmenený za dlhodobé pozitívne správanie. Nadriadený súd považuje za zjavné, že hoci z dotazníka sociálneho zlyhania vyplýva menej priaznivá resocializačná prognóza a stredné riziko sociálneho zlyhania, kritický vzťah odsúdeného k svojej trestnej činnosti je prítomný počas celého trestného konania, vrátane doterajšieho vykonávacieho konania. Nakoniec, aj ústav v podanom hodnotení výsledne konštatoval čiastočné splnenie podmienok na podmiennečné prepustenie a odporučil odsúdeného podmiennečne prepustiť s dohľadom.

V spojení s tým, práve dlhodobý kladný vzťah odsúdeného k pracovnej činnosti ako jedného z podstatných prvkov socializácie človeka v spoločnosti žiaducim smerom, a to sprevádzajúca príležitosť na to, aby si vytvoril vhodné pracovné a spoločenské návyky, vytvára priaznivú možnosť nápravy odsúdeného, ktorý ju preukázal už počas doterajšieho výkonu trestu odňatia slobody.

Vychádzajúc z uvedeného dospel nadriadený súd, na rozdiel od súdu prvého stupňa, k záveru, že odsúdený plnením svojich povinností a správaním vo výkone trestu preukázal polepšenie a aj so zreteľom na jeho predchádzajúcu bezúhonnosť, možno od neho dôvodne očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život.

Z týchto dôvodov krajský súd na podklade sťažnosti odsúdeného B. Z. zrušil napadnuté uznesenie a odsúdeného podmiennečne prepustil z výkonu trestu odňatia slobody na skúšobnú dobu v trvaní 3 rokov, ktorú so zreteľom na všetky vyššie uvedené okolnosti, vrátane závažnosti trestnej činnosti spáchanej odsúdeným, ktorý bol postihnutý predmetným trestom, považoval za primeranú. Zároveň, na uľahčenie toho, aby odsúdený aj skutočne v budúcnosti viedol riadny život, krajský súd nariadil nad odsúdeným probačný dohľad vo výmere 1 roka a uložil aj povinnosť spočívajúcu v príkaze zamestnať sa v skúšobnej dobe alebo sa preukázateľne uchádzať o zamestnanie.

Toto uznesenie bolo prijaté jednomyseľne.
jednohlasne

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.